

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	21.09.2026, Kuressaare
Koostaja ametinimetus ja nimi:	ringkonnaprokurör Rainer Amur
Ametiasutuse nimi:	Lääne Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	26274000029
Kuriteo kvalifikatsioon:	karistusseadustik (edaspidi KarS) § 121 lg 2 p 2, 3
Kahtlustatava nimi (isikukood):	XXX XXX (ik XXX)

Lääne Ringkonnaprokuratuur menetleb käesolevat kriminaalasja, milles XXX XXXale on 09.03.2026 esitatud kahtlustus KarS § 121 lg 2 p 2, 3 järgi kvalifitseeritavate kuritegude toimepanemises, mis seisneb selles, et tema:

- 2025. aasta suve lõpus täpselt tuvastamata ajal Saare maakonnas XXX vallas XXX külas XXX talus väänas tüli käigus enda 13-aastase poja XXX XXX sõrmi ja kaela ning tõukas jõuga vastu seina, tekitades XXX XXXle füüsilist valu.
- 2026. aasta jaanuari lõpus täpselt tuvastamata ajal Saare maakonnas XXX vallas XXX külas XXX XXX majas tõmbas enda 14-aastase poja XXX XXX diivanilt põrandale, haaras käega kahel korral kõrist, lohistas käega kõrist kinni hoides kannatanut mõned meetrid põrandal ning lõi käega kahel korral vasakule poole roiete piirkonda, tekitades XXX XXX füüsilist valu ja tervisekahjustusi s.o nahamarrastused kaelale, kõrva taha ja lõua alla ning verevalumi vasaku roiete piirkonda.

1. Kriminaalasjas kogutud tõendite analüüs:

- Tunnistaja XXX XXX 04.03.2026 ütlused, mille kohaselt tema isa XXX XXX on väga kergesti ärrituv. Käesoleva aasta jaanuarikuu lõpus oli juhus, kus XXX oli koos venna XXX kodus, XXX XXX, kui isa ootamatult sinna ilmus. Isa ja XXX vahel tekkis sõnavahetus ning kuulda oli sõimamist ja karjumist. Mingil hetkel kuulis XXX matsude heli, nii nagu keegi kukub vastu maad ning ta salvestas seda olukorda. XXX kuulis, kuidas XXX karjus isale: „Mis sul viga on?” ning isa sõimas XXX hälvikuks või pärdikuks. Olukord kestis ligi kümme minutit ning XXX lubas politseisse minna, mille peale isa ütles, et mingi ja siis ta näeb, mis sellise kaabakaga tehakse. XXX kuulis juhtunut oma toast. Kui isa oli lahkunud, läks ta XXX juurde ning XXX rääkis, et isa oli teda dressipluusist kinni hoides maha tõmmanud ja talle peale roninud. Lisaks ütles XXX, et isa oli teda mitte tugevasti vastu nägu löönud ning XXX kaelal oli näha lillakad muljumise jäljed. XXX sai venna jutust aru, et isa oli XXX i kaelast kinni hoidnud ja kägistanud. XXX tegi vigastustest pildi, mille saatis kooli sotsiaalpedagoogile. 2025. aasta sügisel oli XXX koos XXX isa juures ning isa andis neile ülesanded, kuid XXX oli unustanud tolmuimejaga põrandat puhastada ja sellest tekkis tüli. XXX seda olukorda pealt ei näinud, kuid XXX kirjelduse järgi oli isa XXX pikali maha väänanud. XXX näitas, et tema kaelala, kätel ja ka rinna piirkonnas olid punased laigud. XXXil endal ei ole paari viimase aasta jooksul isaga füüsilist vägivalda olnud, kuid ta kirjeldab sündmusi, kui ta oli nelja- kuni kaheksa-aastane ja isa teda vihahoos kätest rebis ja üles tõstis, korduvalt juustest tutistas ja juustest kinni hoides nurka lohistas. Samas kirjeldab XXX XXX ka olukordi, et mõned aastad tagasi, et mitte isaga maale XXX minna, on nad vennaga kodust lahkunud, sest neil esineb kartust, et maal võib riiuks minna. Isa on vihahoos korduvalt asju puruks visanud ning seda nii XXXi, venna XXX kui ka ema pärast.

- Kannatanu XXX XXX 05.03.2026 ütlused, mille kohaselt tema isa XXX XXX ärritub kergelt ja muutub vihaseks kuni selleni, et tuleb kallale. Sel aastal umbes kaks kuud tagasi helistas isa XXXle ja hakkas matemaatika järeltöö pärast telefoni teel karjuma. XXX pani telefoni kinni ning mõne aja pärast tuli isa ootamatult XXX elukohta XXX XXX. Isa oli nii vihane ja sõimas XXX i ning läks talle kallale, tõmbas XXX i dressipluusist kinni hoides põrandale pikali. Isa kummardus XXX kohale ja haaras käega kaelast ning XXX tundis lämbumise tunnet ja valu. Hiljem näitas XXX kaelal olevaid vigastusi ka vennale, kes pildistas vigastused ülesse. XXX vend oli samal ajal enda toas ning otseselt ei näinud pealt, kuid ta salvestas juhtunut. XXX ütluste kohaselt hoidis isa teda kaelast kinni umbes 15 sekundit, siis lasi lahti ning hetke pärast haaras uuesti Kaelast kinni hoides lohistas ta XXX i ka mõned meetrid põrandal. Samal ajal, kui ta käega kaelast kinni hoidis, togis kahel korral ka vasakule poole ribidesse, millest XXX tundis valu. 2025 suve lõpus pidi XXX koos vennaga isa juures XXX olema ning käskis tal teha koduseid töid. Õhtul tuli isa koju suhteliselt närvilise olekuga ja talle ei meeldinud, et mingid kodused tööd jäid tegemata ning ta hakkas XXX peale karjuma ja läks talle kallale – väänas teda kõrvast ning väänas näppe ja kaela. Ühel hetkel oli XXX pikali ning ta tundis kõigest sellest valu. Otseseid vigastusi XXXle ei tekkinud, kuid kaelale ja kõva taha tekkisid punased laigud, mida nägi ka tema vend.
- 05.03.2026 asitõendi vaatlusprotokoll lastekaitsetöötaja XXX XXX poolt 17.02.2026 edastatud helifailist, millelt kostub meesterahva karjumist ja noormehe häält. Helifaililt on muu hulgas kuulda põranda müdinat ja meeshäält ütlemas: „Vittu. Sa raisk saadad putsi” ning seejärel kuulda, kuidas noormehe hääl karjub: „aaa...aaa,ai.”
- Tunnistaja XXX XXX 17.04.2026 ütluste kohaselt on XXX XXX lastega üleliia rielnud ning ta on XXX selles osas ka märkusi teinud. XXX saab oma isaga, XXX XXXaga, paremini läbi kui XXX . XXX XXX teeb viimased 7 aastat koos XXXiga koolitöid, kuna emal, XXX XXXl, ei ole selleks aega, sest ta käib tööl. XXX XXX hinnangul on XXX XXX alandlik, tagasihoidlik, lahke, heatahtlik, pigem kinnine ja hajevil poiss, kes on öelnud, et ei usalda kedagi. XXXit on ka koolis kiusatud, kuid tänaseks seda enam ei toimu. Vanaema toob välja, et märkas 2025 aasta sügisel, poisil on mingi mure hingel ning selletõttu on ta muutunud kinnisemaks. XXX XXX hinnangul on XXX XXXi vastand – ta on heatahtlik, avatum ja terasem, kuid ka väga raske isloomuga. Vanaema on vaid paaril korral XXX i koolitöödega aidanud. Poisid on vanaemale kurtnud, et mõlemad vanemad riidleavad nendega liiga palju. XXX XXX mainib, et tema hinnangul XXX XXX on äkilise iseloomuga. XXX XXX on teadlik jaanuarikuu episoodi asjaoludest ning märkas XXX kaelal vaevumärgatavaid verevalumi jälgi. XXX XXX sõnul XXX XXX oli teadlik juhtunust. Samuti oli XXX XXXl teada, poisid pöördusid sotsiaalpedagoogi juurde, kuna mujalt nad tuge ei leidnud. XXX XXX toob välja, et XXX XXX ja XXX vahelised suhted ei ole kõige paremad – kodus on tihti tülid – ja seetõttu on XXX XXX vanaema juurde ööbima tulnud, kuna ta ei kannata neid tülisid. XXX XXXle on nii XXX XXX kui ka XXX XXX rääkinud, et kodus on neil omavahel tülid. Vanaemale ei ole poisid, peale jaanuarikuu episoodi, kurtnud, et isa nendega vägivaldne oleks.
- Tunnistaja XXX XXX 21.04.2026 ütluste kohaselt on ta XXX kooli HEV-koordinaator, kellele XXX kooli sotsiaalpedagoog XXX XXX saatis edasi pildi XXX XXX kaelavigastustest ja helifaili, kus tema isa karjub. Tema edastas pildi ja helifaili lastekaitsetöötajale XXX XXXle.
- Tunnistaja XXX XXX 21.04.2026 ütluste kohaselt kohtus ta XXX XXXga 10.02.2026 kooli sotsiaalpedagoogi XXX XXX kabinetis. XXX rääkis, et XXX ja isa vahel oli füüsiline vägivald, mida ta häälsalvestas. Lisaks tegi ta venna kaelast pildi. Foto ja helisalvestus saadeti temale XXX XXX poolt ning tema saatis selle edasi politseile.
- Tunnistaja XXX XXX 12.06.2026 ütluste kohaselt vestles ta 05.02.2026 XXX XXXga, kes rääkis, et isa oli talle kallale läinud. Samal päeval vestles ta XXX XXXga, kes saatis sündmusest pildi ja häälsõnumi. Ta andis juhtunust teada XXX XXXle ja saatis talle edasi foto ja häälsõnumi.
- Kahtlustatava XXX XXX 09.03.2026 ütlused, mille kohaselt ta vägivaldset käitumist poegade suhtes ei tunnista ning viitab üksnes laste probleemsetele käitumistele. Ta selgitas, et tema

lapsed on manipuleerivad ja valelikud, kellel on totaalsed käitumisprobleemid ning nutisõltuvus. Ta ei oska öelda, miks lapsed räägivad, et vanemad on vägivaldsed, kuid talle on jäänud mulje, et nad üritavad nõ ära teha, kui nad oma tahtmist ei saa.

Hinnates kogutud tõendeid kogumis, siis kannatanu on enda ütlusi andes rääkinud mitmele tunnistajale (vend, kooli sotsiaaltöötaja, lastekaitse) juhtunust ühtemoodi s.t tema ütlused juhtunu mehhanismi osas on usaldusväärsed. Samuti on fotolt näha kannatanu kaelal vigastust, mis kinnitab kannatanu ütluste usaldusväärsust. Samamoodi kinnitab kannatanu ütluste usaldusväärsust ka helisalvestus, mille peal on tema ründamine kahtlustatava poolt kosta. Arvestades, et kannatanu ütlused on usaldusväärsed 2026 episoodi osas, on alus arvata, et ka 2025 suve lõpu sündmused toimusid selliselt nagu kannatanu kirjeldab. Seda kinnitab ka tunnistajana tema vend.

Sellega seoses on kriminaalasjas kogutud piisavalt tõendeid, et kahtlustada XXX XXX KarS § 121 lg 2 p 2, 3 järgi kvalifitseeritavate kuritegude toimepanemises.

2. Kriminaalmenetluse lõpetamise põhistused:

Kriminaalmenetluse seadustiku (edaspidi KrMS) § 202 kohaselt võib prokuratuur kahtlustatava nõusolekul lõpetada kriminaalmenetluse, kui selle esemeks on teise astme kuritegu, mille eest KarS eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, ning seejuures isiku süü ei ole suur, ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju, tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud kohustuse need tasuda ja kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi. Kriminaalmenetluse lõpetamise korral võib prokuratuur kahtlustatavale tema enda nõusolekul panna ühe või mitu kohustust määratud tähtjaks. Kohustuseks võib olla menetluskulude tasumine, tekitatud kahju hüvitamine, kindla summa maksmine riigituludesse või sihtotstarbeliseks kasutamiseks üldsuse huvides, üldkasuliku töö sooritamine, ettenähtud ravile allumine, alkoholi või narkootiliste või psühhotroopsete ainete mitte tarvitamine, alkoholi tarvitamise keelu täitmist kontrolliva elektroonilise seadme valvele allumine või sihtotstarbelise sotsiaalprogrammi läbimine või muu asjakohase kohustuse täitmine.

Kahtlustatavale etteheidetav tegu on teise astme kuritegu, mille eest KarS näeb karistusena ette rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistuse. KarS ei näe nimetatud kuriteo eest karistusena ette vangistuse alammäära. Seega on kõik seaduses toodud tingimused menetluse lõpetamiseks täidetud.

Tutvunud kriminaalasja materjalidega, analüüsinud kuriteo toimepanemise asjaolusid, kahtlustatava tausta, tema käitumisviisi, süü suurust, kuriteo olulisust ja raskusastet, jõuab prokuratuur järeldusele, et käesolevas kriminaalasjas on kriminaalmenetlus võimalik KrMS § 202 alusel lõpetada ja seda järgmistel motiividel.

Kriminaalasja materjalidest nähtub, et kahtlustatavale etteheidetav ning taunitav käitumine oli tingitud olukorrast, mil nõukogude aja pärandist jäänud kasvatusstiil kohtus käesoleva muutunud maailma tagajärgedega. Nimelt nõukogude perioodil toimus kasvatus käsk-korraldus ja allumine stiilis ehk kui vanem midagi käskis teha, siis laps pidi seda vastuvaidlematult tegema. Käesoleva aja kasvatusteooriad põhinevad usaldusel, teineteist austaval käitumisel, lapsega suhtlemisel ning kuulamisel. Teooria kohaselt on jõu ja võimu kasutamine ning karistamine suhteid kahjustav, mitte õpetav tegevus. Kahtlustataval sellised oskused puuduvad kuna need ei tule iseenesest, vaid neid tuleb realselt õppida ja harjutada (nt Gordoni perekooli koolitused). Käesolevas kriminaalasjas ongi tuvastatud, et mõlemas kuriteoepisoodis tekkis konflikt isa ja poja vahel sellest, et poeg ei teinud seda, mida isa soovis. Esimeses episoodis käskis isa 13-aastaselt pojalt koduseid töid teha aga poeg ei viitsinud, mille peale isa hakkas karjuma, mis viis füüsilise konfliktini, mille käigus ta väänas poja sõrmi ja kaela ning tõukas jõuga vastu seina, tekitades talle füüsilist valu. Teises episoodis käskis isa 14-aastaselt pojalt õppida matemaatika järeltööks aga poeg ei viitsinud, vaid vaatas hoopis telekat, mis viis kõigepealt jälle verbaalse konfliktini ja siis füüsilise konfliktini, mille käigus isa tõmbas enda

poja diivanilt põrandale, haaras käega kahel korral kõrist, lohistas käega kõrist kinni hoides poega mõned meetrid põrandal ning lõi käega kahel korral vasakule poole roiete piirkonda, tekitades talle füüsilist valu ja kergemaid tervisekahjustusi. Tõendid näitavad, et kahtlustatav ärritus poja käitumise peale ning selle asemel, et seda täiskasvanulikult lahendada, asus ta lapsega konflikti, mille käigus laps tundis isa tegevuste tagajärjel valu ja sai kergemaid vigastusi. Kahtlustatav valis lapse karistamiseks ja korrale kutsumiseks tänapäeval mitteaktsepteeritava viisi. Kahtlustatav oma tegevuses vigu ei näe ning süüdistab kasvatamatut poega, saamata aru, et laps on kasvanud selliseks vanemate kasvatusoskuste puudumise tõttu. Nii sotsiaalpedagoogi, lastekaitse kui poiste ütluste alusel on tuvastatav, et kahtlustataval puuduvad teadmised ja oskused, kuidas arendada enda pojaga suhet üksteist austavalt läbi usalduse ja koostöö. Kahtlustatav lasi emotsioonid valla ning otsustas tugevama jõu kasutamise kasuks, sest tal ei olnud muid oskusi. Kahtlustatav soovib, et suhted pojaga oleksid tulevikus paremad ning on valmis panustama sellesse, et rohkem selliseid olukordi ei tekiks. Selleks on kahtlustatav valmis osalema lastekaitsega koostöös „Turvalisuse märgid“ mudeli rakendamises, mille eesmärgiks on lapse turvalisuse tagamine peres ning peresuhte normaliseerumine. Mudeli rakendamise käigus õpib kahtlustatav kaasaegseid kasvatusstiile ja võimalusi peresuhteid parendada, mis tugevdab suhet oma lapsega ning aitab paremini toime tulla igapäevaste kasvatusse seotud väljakutsetega.

Prokuratuuri hinnangul kahtlustatavale etteheidetavate tegude sisu ei ole sedavõrd raske, et see muudaks süüdistatava süü niivõrd suureks, et tema teod vääriks ilmtingimata kriminaalkorras karistamist. Mõlemad kuriteoepisoodid olid väikese intensiivsusega, kuritegude põhjuseks olid puuduvad kasvatusoskused, kehv eneseregulatsioon ning kahtlustatav on valmis parema suhte nimel panustama.

Kahtlustatava käitumises puudub prokuratuuri hinnangul ka avalik menetlushuvi. Avalik menetlushuvi puudub üldjuhul kuritegude puhul, kus isiku süü ei ole suur ning on reeglina olemas juhtudel, kus menetluse jätkamine on vajalik üld- või eripreventiivsetest vajadustest lähtuvalt. Kahtlustatav on varasemalt kriminaal- ja väärteokorras karistamata, samuti ei ole tema suhtes kunagi varem kriminaalmenetlust lõpetatud KrMS § 202 alusel st kuritegelik käitumine ei ole temale omane ega tema eluviisi osa, mistõttu tema karistamine ei ole vajalik ka eripreventiivsetest vajadustest lähtuvalt.

Mistahes eesmärgil lapse suhtes füüsilise vägivalga kasutamine on küll äärmiselt taunitav ja kindlasti mitte aktsepteeritav tegevus, kuid prokuratuur on seisukohal, et kahtlustatava käitumine ei peaks käesoleval juhul päädima tingimata kriminaalkorras karistamisega, sest igasse olukorda ei saa suhtuda ühtemoodi, vaid hindama peab konkreetset tegu, mis käesolevas asjas viitavad pigem süü väiksusele. Prokuratuuri hinnangul on kahtlustatava edaspidise õiguskuuleka käitumise tagamiseks karistusotsuse tegemisest märkimisväärselt tõhusam meede isiku suunamine kohustuste täitmisele, mille käigus õppida, kuidas edaspidi kasutada oma lapse osas vägivallavabasid kasvatusmeetodeid ning suurendaks üksteisemõistmist ja emotsionaalse toetuse jagamist.

Kahtlustatav on näidanud, et suudab õiguskuulekalt käituda ka ilma karistusõiguslike meetmete rakendamiseta, mistõttu tema kriminaalkorras karistamine ei teeniks üldpreventiivset eesmärki ega oleks vajalik ka õiguskorra kaitsmise huvides. Seega lähtudes *ultima ratio* põhimõttest, ei ole kahtlustatava kriminaalkorras karistamine antud juhul vältimatult vajalik.

Eeltoodust tulenevalt, kuna tegemist on teise astme kuriteoga, milles isiku süü ei ole suur ja menetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi ning kahtlustatav on andnud nõusoleku täita talle määratud kohustused, leiab prokuratuur, et on olemas alused kriminaalmenetluse lõpetamiseks kahtlustatava suhtes KrMS § 202 sätteid kohaldades.

Juhindudes KrMS §-dest 202 ja 206, ringkonnaprokurör määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 26274000029 menetlus.
2. Määratud kohustuse liik: XXX XXX:
 - 2.1 Mitte toime panema teise inimese tervise kahjustamist, samuti mitte toime panema valu tekitavat kehalist väärkohtlemist alates käesoleva määruse allkirjastamisest kuni **21.03.2027**. Nimetatud nõude eiramine toob kaasa käesoleva kriminaalasja menetluse viivitamatu uuendamise.
 - 2.2 Tasuma kriminaalmenetluse kulud summas 379,43 eurot **tähtajaga 21.03.2027**.
 - 2.3 Lapse turvalisuse tagamiseks ja vägivallatseva käitumise kordumise riski vähendamiseks kohustub minimaalselt **6 kuu jooksul** osalema „Turvalisuse märgid“ koostöömudeli alusel läbiviidavas juhtumikorralduses. Selleks kohustub:
 - 1-3 korda kuus osalema lastekaitse spetsialisti poolt kokku kutsutud kohtumistel, sh võrgustikukohtumistel ning kokkulepitud ajal mitteosalemise korral lastekaitse spetsialisti eelnevalt teavitama ja kokku leppima uue sobiva aja;
 - Osalema tegevuskava koostamisel, sh lapse turvalisust ja heaolu puudutavate eesmärkide ning kokkulepete sõnastamisel ja seadmisel;
 - Tegema koostööd lastekaitse spetsialisti ning teiste lapse ja perega seotud võrgustikuliikmetega;
 - Järgima kokkulepitud turvalisuse suurendamise tegevuskava ning täitma kokkulepitud tegevusi ja andma lastekaitse spetsialistile tagasisidet nende täitmise kohta;
 - Reflekteerima ja hindama oma käitumist ja selle mõju lapse turvalisusele ja heaolule ning vajaduse ilmnedes kohandama oma käitumist, et tagada lapse turvalisus ja heaolu.
3. Määratud kohustuse täitmise tähtaeg: vt punkt 2. **Kui isik ei täida määratud tähtaja jooksul talle pandud kohustust, võib prokuratuur kriminaalmenetluse määrusega uuendada.**
4. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: tühistada 06.04.2026 kohaldatud ajutine lähenemiskeeld.
5. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: helisalvestis jätta digitaalselt kriminaalasja materjalide juurde e-toimikusse.
6. KrMS § 206 lõike 2¹ alusel teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti ja kustutada ABIS-st ja RSBR-st järgmised andmed: ei ole vaja teatada ega kustutada.
7. Kriminaalmenetluse kulud: 379,44 eurot (vt punkt 2.2).
8. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamata saata: kahtlustatavale ja tema kaitsjale, kannatanule ning tema esindajale.
9. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul Lääne Ringkonnaprokuratuuri I osakonnas (Lossi 4a, Kuressaare). Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.

Edasikaebamise kord

Vastavalt KrMS § 207 lõigetele 2 ja 3 võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, mille asukoht on Wismari 7, Tallinn 15188.

Rainer Amur
Ringkonnaprokurör

Olen menetluse lõpetamise ja
punktis 2 nimetatud kohustustega nõus: _____

(nimi ja allkiri)

Olen kriminaalmenetluse lõpetamise määruse kätte saanud: _____
(kuupäev ja allkiri)